

DEUGDEN VOOR HET GEZINSLEVEN

GEORGES CHEVROT

DEUGDEN VOOR HET GEZINSLEVEN

ARCO REEKS 10

 DE BOOG

INHOUD

HOFFELIJKHEID	7
BESCHEIDENHEID	13
DANKBAARHEID	20
OPRECHTHEID	27
DISCRETIE	34
HOOP	42
BLIJDSCHAP	49
WELWILLENDEHEID	55
SPAARZAAMHEID	62
STIPTHEID	68
IJVER EN VLIJT	74
GEDULD	80
VOLHARDING	87
NOTEN	94

HOFFELIJKHEID

De heilige Franciscus van Sales schreef in een brief aan Madame de Chantal: *Een beetje hoffelijkheid, een onopgemerkte deugd, maar ook hier geldt dat eenvoud het kenmerk is van het ware ... En men moet zich in kleine deugden bekwamen, anders worden grote deugden vaak onecht en bedrieglijk.* Het komt inderdaad zelden voor dat we opgetogen zijn over iemand die meestal vriendelijk en beleefd is. Toch veronderstellen deze vriendelijkheid en beleefdheid een bijzondere zelfcontrole en zelfbeheersing bij die persoon.

Zo zijn er enkele kleine deugden die, net als de hoffelijkheid, geen uitbundige bewondering wekken, maar als ze ontbreken worden de verhoudingen tussen de mensen dusdanig gespannen, moeizaam en zelfs stormachtig, dat dit soms rampzalige gevolgen heeft. Juist deze 'kleinere deugden' maken ons dagelijks leven aangenaam en draaglijk. Daarom zullen we ons in deze overwegingen vooral bezighouden met de kleine deugden van het christelijk gezin.

Dit lijkt op het eerste gezicht een wat bescheiden voornemen. Maar is het niet logisch dat de bood-

schap van Christus in de eerste plaats in het gezin licht, warmte en vreugde brengt?

In feite moeten we toch de wet van Jezus Christus vooral naleven binnen de ruimte waar we ons op dit moment bevinden? Op dit punt zouden er bij heel wat mensen een paar misverstanden uit de weg moeten worden geruimd.

Sommigen denken dat de godsdienst er alleen maar is om mensen te verzekeren van gelukzaligheid in een andere wereld. Jezus Christus heeft ons dit ongetwijfeld beloofd, en om dit voor ons te verwerven heeft de Zoon van God zijn plaats ingenomen temidden van het menselijke geslacht, is hij mens geworden en heeft hij ons verlost. Deze buitengewone gave van een eeuwig geluk, dat niet in verhouding staat tot onze vermogens en ambities, veronderstelt bij ons niettemin geloof, goede wil en oprechte inspanningen, allemaal zaken waar we ons van nu af op moeten toeleegen. We leiden in feite slechts één leven, dat over de dood heen zonder einde zal blijven voortduren. We ontvingen de kiem van ons eeuwige geluk op de dag van ons doopsel. Ons leven in de hemel begint hier op aarde, door tot God te bidden en zijn geboden te onderhouden. Godsdienst heeft niet alleen te maken met het hiernamaals: ze is wel degelijk betrokken bij het hier en nu. Ze moet ons huidige leven bepalen.

Ik zeg ons huidige leven, dus ons feitelijke, dagelijkse leven. Heel wat mensen en onder hen ook goede christenen vergissen zich in dit opzicht. Zij brengen een kunstmatige scheiding aan tussen wat zij het profane leven noemen en de plichten van de godsdienst, die in het leven van alledag als het ware even kunnen worden opgeschort. Hoewel de tijd die de meesten van ons aan gebed kunnen besteden uiteraard erg kort is, gezien onze andere bezigheden, mogen we niet vergeten dat we de hele dag voor Gods aangezicht leven en dat we Hem voortdurend de hulde van onze gehoorzaamheid moeten brengen, een hulde die tot uiting komt in het uitdrukkelijk aan God opdragen van al onze activiteiten. De uitdrukking 'profaan leven' heeft voor een christen eigenlijk geen betekenis, want zijn hele leven is gewijd aan God die hij moet eren in al zijn daden, zelfs de meest alledaagse.

*Of u dus eet of drinkt, of wat dan ook doet, zegt de heilige Paulus, doe alles tot eer van God.*¹

Sommige mensen vinden het jammer dat ze geen tijd hebben om vaak naar de kerk te gaan: met de gecompliceerde taken rondom het huisgezin van nu vinden ze geen tijd om lang tot God te bidden. Denkt u niet dat uw gebed, ook al is het maar kort, toch heel vurig kan zijn? En waarom zouden we God daar zoeken waar Hij niet op ons wacht? Hij spreekt met ons op de weg waar zijn voorzienigheid ons heeft gezet: dat is de plaats waar we Hem met zekerheid

zullen treffen, temidden van onze dagelijkse verplichtingen. We moeten er alleen op bedacht zijn deze aan Hem op te dragen terwijl we ze zo goed mogelijk nakomen. We brengen onze dagen door op ons werk of thuis... Dat is de plaats waar we de christelijke deugden in praktijk moeten brengen.

Soms wacht ons daar inderdaad een zware taak – we moeten bijvoorbeeld voor een zieke zorgen of het hoofd bieden aan een hachelijke materiële situatie, of ook wel onrecht vergeven waar we onder geleden hebben – maar over 't algemeen onttrekt een christen zich niet aan moeilijke deugden en doet zo'n gelegenheid zich slechts nu en dan voor. Daarentegen impliceert het familieleven tal van kleine verplichtingen die we vaak verwaarlozen, ofwel omdat het er zoveel zijn, of omdat ze niet zo belangrijk lijken. Toch zijn ze dat wel, en daarom moeten we er aandacht aan besteden.

Bovendien vereisen deze kleinere deugden, zoals de heilige Franciscus van Sales benadrukte, een hoge graad van deugdzaamheid, een grote liefde, de liefde die zich uit in de kleinste details. Als ik u voorstel hoe deze in praktijk te brengen, heb ik het niet over een tweederangs volmaaktheid, maar over de goddelijke deugd van liefde, waarvoor de kleine deugden van het gezin als het ware het wisselgeld zijn.

Neem me niet kwalijk dat ik wat lang ben stil blijven staan bij deze inleidende overwegingen: dit was nodig om mijn bedoelingen te verduidelijken. Overigens heb ik aan een paar woorden genoeg om de kleine deugd van hoffelijkheid bij u te introduceren.

Wat kan het gezinsleven aantrekkelijk zijn als iedereen zijn best doet om wellevend en voorkomend te zijn, iets wat onze voorouders 'hoffelijk' noemden!

Beschaafd zijn, het woord geeft het aan, veronderstelt dat we de stugheid van ons karakter bij-schaven. Een voorwerp waaraan niet geschaafd is, vindt men ruw en als je die benaming op menselijk gedrag toepast, is het echt geen compliment. Maar ja, beschaafdheid wordt nogal vaak beschouwd als een exportartikel. Zo wellevend en vriendelijk als we voor de buitenwereld zijn, als we eenmaal thuis zijn houden we ons niet meer in. De boog kan toch niet altijd gespannen zijn?

Het zij zo, mits het ontspannen van de boog niemand kwetst, doordat het te bruusk gebeurt.

Is het nodig je stem buiten proporties te verheffen of een stugge houding aan te nemen om je te ontspannen? Wenkbrauwen fronsen of zwijgend mokken zijn geen tekenen van echte ontspanning, terwijl een glimlach en wederzijdse kleine attenties in het gezin een sfeer van rust en vrede scheppen.

Niet alleen ondergeschikten zijn aan hun meerderen wellevendheid verschuldigd. *Pas op*, zei Onze Heer, *dat je niet op één van deze kleinen neerkijkt*¹. Jezus wil dat we in iedere mens diens dubbele waardigheid erkennen, die van rationeel wezen en kind van God. Iedere persoon, in wat voor levensomstandigheid ook, mag rekenen op ons respect. Er is geen betere beschrijving van hoffelijkheid mogelijk.

Ons gezin zal een christelijk gezin zijn als iedereen elkaar om strijd met respect bejegt. Laten we rekening houden met ouderen die al grijze haren hebben, met de zwakheid van degenen die we moeten begeleiden of berispen en met de vermoeidheid van hen die zich iets teveel in zichzelf terugtrekken. Laten we uit onze woordenschat en ons gedrag alle grofheid schrappen die geen goede afspiegeling is van de echte en diepe gevoelens van genegenheid die we voor elkaar hebben. Laten we eens een week ons best hiervoor doen en de belofte van acht dagen van geluk ligt voor ons.